

Oprichting van een zoetwatercoöperatie

Klimaatverandering leidt tot toenemende verzilting en droogte in kustgebieden. Op Texel ontwikkelen we innovatieve ondergrondse zoetwaterberging. Samen met lokale agrariërs werken we binnen het project Zoete Toekomst Texel aan het zelfvoorzienend maken van de landbouw op het gebied van zoetwater. De inzichten zijn relevant voor iedereen die met verzilting te maken heeft.

Om de economische haalbaarheid van ondergrondse waterberging te garanderen, is samenwerken de sleutelfactor. Een systeem voor ondergrondse waterberging vergt aanzienlijke investeringen, zoals de aanleg van een verzamelleiding om drainagewater op te vangen, een filtersysteem, en een meet- en regelunit. Er zijn terugkerende onderhoudskosten, waaronder het vervangen van filters en elektriciteitskosten. En ook hier geldt: schaalvoordelen zijn bepalend voor de betaalbaarheid.

In vergelijking met bovengrondse wateropslag, die ten koste gaat van teeltoppervlak en beperkt is in volume, biedt ondergrondse opslag duidelijke voordelen. Hoe groter het systeem, hoe lager de kosten per m³ water en hoe hoger het rendement.

DE ZOETWATERCOÖPERATIE: VERZILTING EN DROOGTE EFFICIËNTER AANPAKKEN.

Een individueel perceel is vaak te klein om schaalvoordelen te realiseren.

Door samen te werken in een zoetwatercoöperatie kunnen agrariërs de kosten én opbrengsten van gezamenlijke ondergrondse waterberging verdelen.

Hoe werkt een zoetwatercoöperatie?

De coöperatie als rechtspersoon ondersteunt samenwerking door transparante afspraken over kosten, rechten, plichten en aansprakelijkheden. Een coöperatie biedt ook flexibiliteit.

Vertrouwen en heldere afspraken

Hoeveel water vang jij op? En hoeveel m³ water heb jij nodig? Wat is de omvang van jouw teeltoppervlak? Dit zijn vragen die deelnemers in de zoetwatercoöperatie elkaar kunnen stellen.

Er komt veel kijken bij samen zoetwater opslaan en hergebruiken. Het levert echter ook veel op. Vertrouwen en heldere afspraken zijn het beginpunt. Daarbij is maatwerk de sleutel voor een succesvolle basis.

Drie rollen in een zoetwatercoöperatie

Een zoetwatercoöperatie kent drie rollen: het bestuur, de leden (algemene ledenvergadering) en de watermeester.

Het bestuur verzorgt de dagelijkse leiding van de coöperatie, inclusief financieel beheer, onderhoudsplanning, en communicatie met externe partijen. Het is verantwoordelijk voor het voorbereiden van vergaderingen, het naleven van verplichtingen, en het opstellen van de jaarrekening van de coöperatie.

De leden brengen hectares teeltgrond in voor wateropslag en hebben stemrecht in de algemene ledenvergadering, waarin zij samen belangrijke besluiten nemen, zoals over waterverdeling, contributie en benoeming van bestuur en watermeester. Ze nemen actief deel aan vergaderingen en het beheer van de coöperatie. Ook kunnen leden water van elkaar kopen.

De watermeester monitort de werking van de installatie, bewaakt waterkwaliteit en -hoeveelheden, en rapporteert hierover aan bestuur en leden. Deze doet dit in opdracht van het bestuur en kan waterlevering aan leden stopzetten bij overschrijding van het toegestane gebruik.

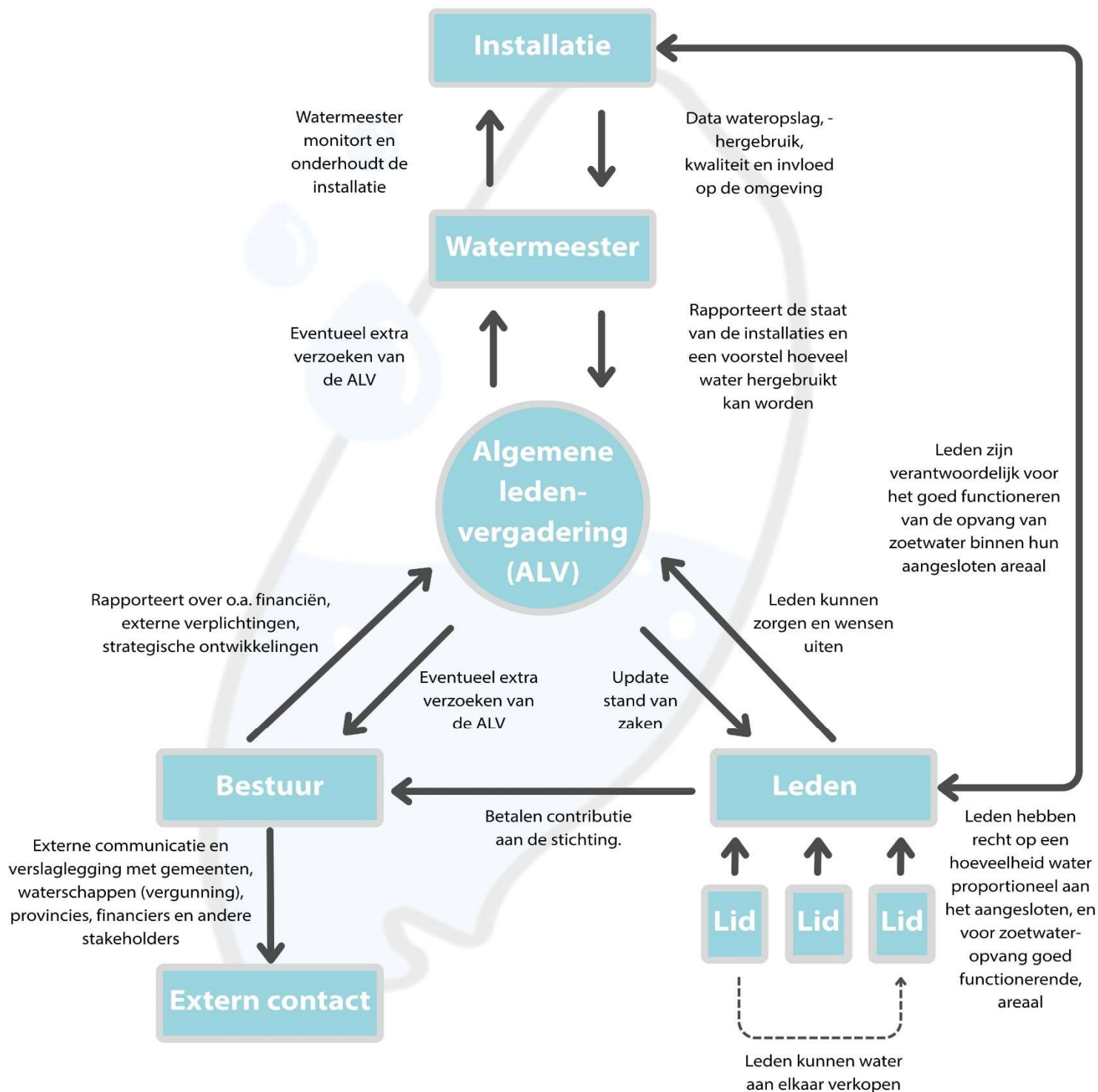
Benodigde juridische documenten

Net als bij iedere coöperatie heeft ook de zoetwatercoöperatie juridische documenten waarin afspraken worden vastgelegd en gedeeld.

Statuten – Voor de oprichting van een zoetwatercoöperatie maakt de notaris de oprichtingsakte met daarin de statuten. Deze documenten worden daarna gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel (KvK). In de statuten zijn staan zaken zoals het doel van de coöperatie, het lidmaatschap, de ledenvergadering, de samenstelling van het bestuur etc. Statuten zijn bondig en zo helder mogelijk. Het is de bedoeling dat dit document lang meegaat en zo min mogelijk wijzigt.

Ledenovereenkomst – De spelregels rond het lidmaatschap staan in de ledenovereenkomst en gelden voor zowel de leden die bij de oprichting betrokken zijn als nieuwe leden die later (kunnen) toetreden. Hierin staan zaken als waar stemt een lid mee in, wat is de inbreng van teeltoppervlak etc.

Huishoudelijk reglement – Alle meer praktische zaken staan in het huishoudelijk reglement vastgelegd. Daaronder vallen aan financiën, tijdsbesteding, beheer van de installatie, ondergrondse opslag van water, jaarplanning en verdeling van het beschikbare water.

Figuur 1: Schematische weergave van de werking van een zoetwatercoöperatie.

Informatie in dit informatieblad 'Oprichting van een zoetwatercoöperatie' is beschikbaar gesteld door het project Zoete Toekomst Texel. Met dank aan alle financiers, de betrokken agrariërs en de samenwerkende partijen binnen het project Zoete Toekomst Texel die de basis hebben gelegd onder de eerste zoetwatercoöperatie op Texel.

Auteurs: Joren Verbist en Hans Merton, Acacia Water

Datum: april 2025 | Versie: 1.0

www.zoetetoekomsttexel.nl | info@zoetetoekomsttexel.nl

Deze publicatie is gelicenseerd onder een Creative Commons Naamsvermelding 4.0 Internationaal